

KARLSKOGA
KOMMUN

Riktlinje

Hot och våld mot förtroendevalda samt i samband med offentliga sammanträden

Fastställd av: KS § 80 2014
Revideras senast: 2017-12-31

Innehåll

Riktlinje - Hot och våld	3
Omfattning	3
Angränsande styrdokument	3
Syfte	3
Ansvar för efterlevnad	3
Bakgrund	3
Mål	3
Definition	3
Otillåten påverkan	3
Hot mot förtroendevald	4
Hot mot sammanträde	4
Kommunfullmäktiges ordförande	4
Kommunstyrelsens samt nämndernas ordförande	4
Genomförande av säkerhetskontroll	4
Åtgärder vid hot	4
Viktiga telefonnummer	6
Checklistor	6
Offentliga möten och sammanträden	6
Misstänkta försändelser och föremål – Checklista åtgärder:	6
Hot och Bombhot	7

Vision. Övergripande beskrivning av ett önskvärt framtida tillstånd. Ska ange i vilken riktning kommunen är på väg. För Karlskoga kommun finns en vision – Vision 2020.

Mål och budget. Dokumentet Mål och budget sammanfattar vad kommunens verksamheter ska uppnå (mål och resultat) inom den närmaste treårsperioden i syfte att nå Vision 2020 samt vilka ekonomiska resurser som finns till verksamheternas förfogande.

Mål och resultat följs upp tre gånger om året – efter april, augusti och december

Program. En översiktlig politisk viljeriktning inom ett sakområde. Särskild definition i plan- och byggsammanhang eller annat.

Policy. Kommunens grundläggande förhållningssätt/värderingar och vägledande principer.

Riktlinje. Beskriver tillvägagångssätt i olika sakfrågor och är ett stöd för hur frågor bör hanteras och genomföras.

Diarienummer: KS 2014.0107
Ansvarig enhet: Kansliet

Riktlinje - Hot och våld

Alla anställda inom Karlskoga kommun arbetar för dem som lever och verkar i Karlskoga.

- Vi kännetecknas av öppenhet och nytänkande
- Vi visar respekt för uppdrag, individ och omvärld
- Vårt arbetssätt präglas av enkelhet
- Vårt arbete kännetecknas av helhetssyn

Ur "Gemensamma värderingar i Karlskoga kommun"

Omfattning

Hot och våld riktat mot förtroendevalda samt mot offentliga sammanträden

Angränsande styrdokument

Karlskoga kommuns handledning för Hantering av våld och hot i arbetsmiljön

Syfte

Syftet med riktlinjerna är att Karlskoga kommun ska kunna agera snabbt och effektivt när en hotfull eller våldsamt situation uppstår och därmed förebygga ohälsa och olycksfall.

Störningar, olyckor och ohälsa vid offentliga sammanträden i Karlskoga kommun ska också förebyggas.

Ansvar för efterlevnad

Ordföranden i respektive nämnd/styrelse ansvarar för att dessa riktlinjer följs. Varje enskild förtroendevald har också ett ansvar för att rapportera eventuella händelser.

Bakgrund

Den offentliga förvaltningen skall präglas av demokrati, rätts säkerhet och effektivitet. Hot och våld riktat mot förtroendevalda samt mot offentliga sammanträden innebär ett allvarligt hot mot dessa grundläggande principer och den demokratiska beslutsprocessen riskerar att störas.

Mål

Målet med handlingsplanen är att den eller de som drabbas:

- Inte ska påverkas i sitt beslutsfattande
- Ska kunna utföra sitt uppdrag utan inskränkningar
- Ska känna godtagbar trygghet och säkerhet både under sitt uppdrag och i övriga sammanhang

Definition

Hot innebär att någon hotar att skada någon person eller dennes egendom. Hot kan även omfatta andra personer, djur eller föremål som har stor betydelse för den som blir utsatt. Hotet kan ske via telefon, sms, mail, sociala medier, direkt tilltal eller med hjälp av vapen eller annat föremål. För att hotet ska vara brottsligt i laglig mening måste den som blir utsatt uppfatta hotet som allvarligt.

I det fall fara, hot eller våldssituation mot en förtroendevald eller ett sammanträde uppstår ska säkerhetssamordnaren omedelbart kontaktas (även utanför kontorstid).

Otillåten påverkan

Begreppet "otillåten påverkan" omfattar en rad olika handlingar som syftar till att påverka politikerns och tjänstemäns beslutsfattande. När denna typ av brott begås på ett organiserat och systematiskt sätt kan de allvarligt skada vårt demokratiska system. I Sverige är det främst personer och grupper inom den grova organiserade brottsligheten och de politiska extremistmiljöerna som utför dessa brott, främst i syfte att uppnå ekonomisk eller politisk vinning.

Hot mot förtroendevald

Den lokala polisen har huvudansvaret för skydd av förtroendevalda i kommunen vilket innebär att den polisiära handläggningen av ärenden om hot och våld mot förtroendevalda är en uppgift för respektive polismyndighet. När en förtroendevald blivit utsatt för hot eller hot om ska säkerhetssamordnaren kontaktas. Den förtroendevalde ska tillsammans med säkerhetssamordnaren göra en riskbedömning och upprätta en handlingsplan.

Hot mot sammanträde

Om det finns anledning att befara att det vid sammanträdet kan komma att förövas brott som innebär en allvarlig fara för någons liv, hälsa eller frihet eller för omfattande förstörelse av egendom så ska ordföranden kontakta säkerhetssamordnaren för en hotbilda-bedömning.

Det är polisen som i sin tur gör den professionella bedömningen av vilka åtgärder som ska vidtas vid varje enskild situation. Polisens bedömning är mycket viktig, beslutet om eventuell säkerhetskontroll fattas dock av sammanträdets ordförande efter samråd med polisen eftersom hon eller han enligt kommunalrätten har ansvar för sina sammanträden.

Kommunfullmäktiges ordförande

Det är fullmäktiges ordförandes roll att ansvara för ordningen under sammanträdet. Ordföranden har rätt att visa ut den som uppträder störande och inte rättar sig efter tillsägelse. Ordföranden får inte utvisa någon utan att först ha gett en tillsägelse.

Bestämmelsen om ordförandens rätt att utvisa störande personer gäller såväl åhörare som ledamöter och ersättare. Om det under sammanträdet uppstår sådan oordning att sammanträdet inte på ett meningsfullt sätt kan fortsätta så får ordföranden bestämma att sammanträdet ska ajourneras eller som en sista utväg upplösas.

Kommunstyrelsens samt nämndernas ordförande

Till skillnad från fullmäktiges sammanträden är huvudregeln för nämnder och styrelse att sammanträden hålls inom stängda dörrar. En nämnd eller kommunstyrelsen får däremot besluta att dess sammanträden ska vara offentliga om fullmäktige har medgett det och ärendet som behandlas vid sammanträdet inte avser myndighetsutövning eller innehåller sekretessbelagda uppgifter.

Om en nämnd eller kommunstyrelsen håller offentliga sammanträden så gäller i fråga om ordning vid sammanträdet samma regler som för fullmäktige.

Genomförande av säkerhetskontroll

Det är polismyndigheten som beslutar om säkerhetskontrollen ska genomföras med närvarande polis eller om den kan utföras på annat sätt. I det fall en säkerhetskontroll genomförs så får den omfatta undersökning av personer, väskor, paket och dylikt med hjälp av teknisk utrustning.

Manuell kroppsvisitation är en undersökning där kontrollpersonalen för hand letar efter otillåtna föremål och en sådan får endast ske om det finns särskilda skäl för detta. En sådan undersökning ska i sådana fall utföras av polis eller av ordningsvakt som fått godkännande av polismyndigheten att utföra sådan kontroll.

Åtgärder vid hot

Generella akutåtgärder då hot- eller våldssituation inträffar

- Larma snabbt via telefon 112, personlarm eller ropa på hjälp
- Vid akutsamtal uppge vem du är, platsen, skador, hot, drabbade samt telefonnummer man når dig på
- Förebygg risk för nya angrepp och skador
- Kontakta anhörig och arbetet

Egna åtgärder

Spara all dokumentation om hot eller trakasserier som du utsatts för och som kan användas som bevismaterial, vid hot via sociala medier ska en print screen göras och bilden sparas. Notera kontaktuppgifter till personer som hört eller sett vad som hänt om det är möjligt.

Kontakta säkerhetssamordnaren som vid behov kontaktar polisen för samråd.

Polisanmälan

Grundregeln är att brott ska polisanmälas och polisen ska utreda dessa. Om någon blir utsatt för hot, våld eller trakasserier är det därför viktigt att en polisanmälan görs. Det är alltid den som drabbas som avgör om en polisanmälan ska göras. En anmälan ger polisen betydligt större möjligheter att förhindra att gärningspersonen upprepar brott samt möjliggör att personen kan lagföras. Förtroendevalda har lagstadgad rätt att begära att polisanmälan blir åtkomstskyddad. Detta innebär att endast de tjänstemän hos polisen som är berörda och arbetar med ditt ärende kan ta del av innehållet. Om ett angrepp kan bero på gärningspersonens negativa inställning till den drabbades hudfärg, nationella eller etniska ursprung, religionstillhörighet, trosbekännelse eller sexuella läggning är det viktigt att det anges vid polisanmälan. Detta klassas som hatbrott och kan leda till straffskärpning vid lagföring.

Otillåten påverkan

Otillåten påverkan kan innebära en svår kränkning som kan medföra psykiska eller fysiska skador för den som drabbas. Det är också ett arbetsmiljöproblem och kan vara ett säkerhetsproblem både för den drabbade och kommunen. Otillåten påverkan kan handla om påtryckningar som:

- Trakasserier som till exempel kränkning, ofredande
- Utpressning eller andra straffbara påtryckningar
- Hot om våld
- Fysiskt våld mot person eller egendom

- Korruption i form av otillbörliga erbjudanden av olika slag

Det är av största vikt att alla hjälps åt med att motverka och förebygga otillåten påverkan så att rättssäkerhet och demokrati inte påverkas. Kontakta kommunens säkerhetssamordnare för samråd om du blir utsatt för otillåten påverkan. Polisanmäl alltid otillåten påverkan. Överväg att begära åtkomstskydd av anmälan.

Stöd i rättsprocessen

Den som drabbas av hot, våld eller trakasserier har i de allra flesta fall rätt att ta med en stödperson vid besök hos polisen. Den drabbade bestämmer själv vem som ska vara stödperson. Det kan exempelvis vara en vän, en arbetskollega, en tjänsteman från socialtjänsten eller någon från en brottsoffer- eller kvinnojour.

Den som drabbas kan även få ett målsägandebitråde, ett så kallat juridiskt bitråde. Om det beviljas är det kostnadsfritt. Målsägandebiträdet ger stöd genom hela den juridiska processen. Eventuellt önskemål om målsägandebitråde ska framföras till polis eller åklagare.

Skydd för hotade

Polismyndigheten har brottsoffersamordnare som arbetar med stöd och kan erbjuda åtgärder för hotade som behöver skydd. Polisen bedömer hur stort behovet av skydd är och vilken skyddsåtgärd man beslutar att vidta i det enskilda fallet. Exempel på detta är rådgivning, bevakning och olika tekniska hjälpmedel. Internt i kommunen kan, då behov finns, tillhandahållas förstärkt skydd med:

- Personlarm
- Bevakning
- Personskydd

Stödsamtal eller annat psykologiskt stöd kan även erhållas vid behov. Kontakta omedelbart kommunens säkerhetssamordnare för bedömning, samråd samt effektivering av skyddsåtgärder och/eller psykologiskt stöd.

Viktiga telefonnummer

Akut – Polis, Ambulans, Räddningstjänst: 112
Ej akut – Polis: 114 14
Säkerhetssamordnare: 073-765 52 13

Checklistor

Offentliga möten och sammanträden

- Informera dig om hotbild

Bedöm lämplighet att genomföra mötet, resurser, lokal, bevakningsåtgärder som krävs för säkerheten. Samverka med Polis, Väktare med flera.

- Informera dig om tillstånd

Kontakta polisen och försök få en kontaktperson. Informera polis om eventuella kontroversiella budskap som kan påverka hotbilden. Informera dig om andra evenemang som kan pågå parallellt, exempelvis demonstrationer.

- Placering av scen och talarpodie

Målsättning är att huvudpersonen ska ha ryggen fri med skyddad bakgrund. Undvik plats mitt på en yta med folk runt om. Tänk på angreppsrisk från person med eventuellt tillhygge.

- Informera dig om vad som gäller för avspärrning

Säkerhetsavstånd markeras genom rep, band, blommor etc. Tänk ur säkerhetssynpunkt på placering av entréer, vakter, funktionärer och media.

- Upprätta bra kommunikationsvägar

Med polis, väktare och säkerhetsansvarig. Lägg in viktiga telefonnummer i mobilen. Vid akut läge ring alltid 112 för hjälp från polis, ambulans och räddningstjänst.

- Informera dig om planerade åtgärder för eventuell ordningsstörning

Var beredd på tidig hantering av incidenter eller spontana störningar. Provocera inte störande eller hotfulla personer.

- Förbered åtgärder för hotfull situation

Planera reträttväg till säkert utrymme. Använd säker parkeringsplats för fordon i

nära anslutning. Insläpp och parkering av okända fordon i närområdet bör undvikas.

- Förbered hantering av presenter

Paket bör helst öppnas av givaren själv. Rör eller öppna inte misstänkt försändelse, larma snarast polis.

- Förbered dokumentation av hot eller händelse

Notera tid, plats, händelse orsak, vidtagna åtgärder, övrigt av vikt. Gör polisanmälan. Rapportera till arrangör och kommunens säkerhetssamordnare om något inträffar.

Misstänkta försändelser och föremål – Checklista åtgärder:

Post/föremål som levereras till ditt hem och eller arbete kan vara ett hot mot din säkerhet. Var särskilt uppmärksam på försändelser och föremål som avviker från det normala.

- Be den som levererar brev eller paket att visa legitimation
- Rör inte försändelser eller föremål som du inte känner igen
- Öppna inte brev eller paket om du är osäker på avsändaren
- Avlägsna människor från försändelsen eller föremålet så att ingen kan bli skadad.
- Förbered eventuell utrymning av lokalerna
- Larma Polisen, tel 112
- Kontakta säkerhetsansvarig på arbetsplats eller motsvarande och kommunens säkerhetssamordnare.
- Isolera om möjligt misstänkta försändelser i en tätt försluten plastficka eller liknande
- Vid misstanke att du fått farligt ämne på kroppen, skölj av dig och uppsök omedelbart sjukvård
- Notera tid, hur försändelsen levererats och vilka som hanterat denna

Var extra uppmärksam om försändelsen:

- Är ojämn sned och bucklig
- Är lätt/tung i förhållande till storleken
- Har handskriven textad adress
- Har extra frankering

- Har olje- eller fettfläckar
- Har inskränkande text som ”Personligt” ”Får endast öppnas av” etcetera
- Saknar returadress
- Ger ljud ifrån sig

Hot och Bombhot

Allmänt

- Lyssna noggrant
- Var lugn och vänlig
- Avbryt inte personen som ringer
- Starta om möjligt inspelning av samtal
- Radera ej mobilsvår SMS eller e-post
- Notera datum, tid, plats samt precisera hotet. Verkar den som framförde hotet känna till kommunens anställda och/eller kommunens lokaler?
- Notera om möjligt telefonnummer från den som framförde hotet Notera om möjligt personens identitet, dialekt, tal, röst, attityd och bakgrundsljud

Försök ställa följande frågor:

- När ska hotet genomföras?
- När ska bomben explodera?
- Var finns bomben eller hotet?
- Mot vem eller vad riktas hotet?
- Vilken bomb är det – hur ser den ut?
- Varför har den skickats?
- Vad heter ni och vad representerar ni?

Kontakta:

- Polisen, i akutfall: 112.
- EJ akutfall: 114 14
- Säkerhetssamordnare: 073-765 52 13 |

